

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1913, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 136. — ŠTEV. 136.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 11, 1917. — PONEDELJEK, 11. JUNIJA, 1917.

VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Genzuz v New Yorku.

Amerika želi cenzuro.

Piše Hildegarde Hawthorne.

Prvokrat v zgodovini države bomo popisani, da bomo povedali odločno, kaj znamo in kaj ne; kaj smo pripravljene dati ali posoditi deželi v tem času potrebe.

Naš patriotizem zahteva od nas, da jasno in pravilno odgovorimo na vsa različna vprašanja. In kakor je stvar enostavna, vendar ima cenzus namen prepričati se o našem mišljenju in pripravljenosti.

Koliko "ne" se sliši današnje dni! V razgovoru o vprašanjih reče ena ženska:

— Nimam nič proti temu, da nimam tovornega avtomobila in voza, konj in motornega čolna. — Toda, če moram na mnoga vprašanja odgovoriti "ne", potem oblije rdečica sramote moja lica. ... Zakaj nismo bolj naučene v različnih strokah, da bi bili v dejansko pomoč na več strani? Ako znam pisati na pisalni stroj, znam samo z dvema prstoma. Ne znam nikakega jezika, razum mojega, katerega se morem posluževati. Ne — znam kuhati, ne znam šivati oblek, ne znam ravnati s strojem. — To bo lepa stvar za nas vse, ko se bo pokazalo, kako malo smo vredni, — pravi druga ženska. — In še več: našli bomo tudi kaj zna mo, kar je koristno. Srečna sem da se zastopim na vrtnarsko delo, kajti vsako leto obdelam svoj mali vrtiček. Tako morem vsaj na eno vprašanje odgovoriti "da". Ako vsaka zna to, potem bomo koristne v skupnosti. Poučili se pa bomo, v čem se moramo vezhati da bomo bolj koristni.

To je poglavitno. Ako dežela enkrat ve, kaj zna kdo delati, potem jih bo država razvrstila po prostorih, kjer more največ koristiti deželi.

V New Yorku je veliko število takih, ki so izvežbani popolnoma v svoji stroki. Mnogo jih je pa tudi takih, ki nimajo določenega poklica. Oboje vrste ljudem bo določeno mesto pri delu, ko bodo enkrat popisani.

Naša dolžnost je, da pomagamo vsestransko pri popisovanju. Naša prva dolžnost je, da pokažemo, da smo na strani našega predsednika v njegovem prizadevanju, da organizira narod za veliko delo, ki je pred nami.

Kaj moreš storiti za deželo? To je zelo lepo vprašanje. Vsakemu izmed nas v New Yorku bo stavljeno to vprašanje in odgovoriti bomo morali na vsako vprašanje v prepričanju, da je vsak tako nedolžen odgovor velikega pomena.

Pri vsakem "da" si moramo misliti, da smo dali kamen h zgradbi človeškega mira in časti, da smo sprejeli veliko odgovornost ter da smo pomagali nanapravi svet demokratičen.

Ameriški letalci v Evropi.

Sto ameriških letalcev je prišlo na Francosko. — Napadali bodo podmorske čolne. — Mnogo se jih še vešča.

Washington, D. C., 9. junija. — Mornariški tajnik Daniels poroča, da je prišlo sto ameriških letalcev srečno na francosko tla. Njihova naloga je v prvi vrsti, da napadajo nemške podmorske čolne; poleg tega pa bodo opravljali še drugo službo, ki se jim bo odkazala.

Tajnik Daniels pravi, da je to prva ameriška vojna sila, ki je prišla na Francosko.

Zrakoplovec poveljuje ameriški poročnik K. Whiting.

Daniels pravi, da so vsi letalci zdravi in da na potu ni nikdo zbolel ali celo umrl.

Letalni kor ima štiri v zrakoplovstvu zelo izveščane pomorske častnike; mnogo moštva ima že velike izkušnje v letanju, drugi pa se bodo izveščali na Francoskem.

NOJAKI, KUPUJTE LIBERTY BONDS ZDRUŽENIH DRŽAV

Wilsonova nota.

BESEDILO NOTE, KI JO JE POSLAL PREDSEDNIK WILSON RUSKI PRO-
VIZORINI VLADI. — PO VOJNI NE SMEJO BITI TAKE RAZMERE KOT SO
BILE PRED VOJNO. — NOBENEGA NARODA SE NE MORE SILITI, DA BI
ŽIVEL POD VLADO, POD KATERO NOČE ŽIVETI. — SODELOVANJE VSEH
NARODOV. — ZDAJ JE NAPOČIL ODLOČILEN DAN, KO JR TREBA ZMA-
GATI ALI SE PODVREČI.

Washington, D. C., 9. junija.

Predsednik Wilson je v posebnem sporočilu na novo vlado Rusije pojasnil vojne cilje Združenih držav ter njih stališče odškodnino za izvršeno krivico. Ne sme se predugaciti nikakih razmer glede sil, razen takih, ki bi naj služile v to, da se zagotovo bodoči mir sveta ter bodoči blagor in srečo dotičnega prebivalstva.

V lahko umljivih besedah izjavlja predsednik Wilson, da je nesprejemljiv predlog Nemčije, naj se ustanovi "status quo".

Besedilo predsednikove poslanice na rusko vlado potom amer. poslanika Franceisa v Petrogradu se glasi sledeče:

Z ozirom na predstoječi obisk ameriške delegacije v Rusiji, ko je namen je dati izraza iskrene prijateljstvu amer. naroda ruski narodu ter da se dogovori glede najboljših in najbolj praktičnih odredb delovanja med obema narodoma, vsled česar naj bi se sedanji boj končalo za prostost vseh narodov, se mi vidi primerno, zopet obnoviti v luči te nove zveze namene, ki so napotili Združene države k vstopu v sedanjo vojno.

Potom napetih in zavedljivih navedb se je te cilje v zadnjih tednih precej zakrinkalo, vendar pa so na kocki stoječa vprašanja preveč važna in vse obsegajoča, da bi se splošno človeštvo, da bi se pripustilo napadno razlaganje ali nespo- razumljenje in naj je slednje tako ali tako.

Treba jih je na mestu popraviti. Vojna se pričinja obračati proti Nemčiji. V naravnost brezupnem razpoloženju, da uidejo neizogibnemu končnemu porazu, uporabljajo oni, ki imajo v Nemčiji oblast v rokah, vsako mogoče sredstvo, se poslužujejo upliva skupin in strank med svojimi lastnimi podaniki, proti katerim niso bili nikdar pravični, dobri ali sploh toleratni, da gojijo na obeh straneh morja propagando, s pomočjo katere naj bi se ohranili njihov upliv doma in njihova moč v inozemstvu vsprlo o grožnja.

Istih ljudi, katere uporabljajo kot svoje orodje.

Stališče Amerike v tej vojni je jasno ugotovljeno, tako, da ne more najti noben človek izgovora, če ga napadno razume.

Amerika si ne želi nikakih materialnih dobičkov ali povečanja te ali one vrste. Ne bori se za nikake materialne prednosti ali za kak samoljubni namen, temveč za oproščanje narodov pred napadi avtokratične oblasti.

Vladajoči razredi v Nemčiji so v zadnjem času pričeli spoznavati za svoj cilj slične prostosti in slično pravičnost, vendar pa le v namenu, da obdrže oblast v rokah, katero so si vstvarili v Nemčiji, da si še za nadalje zagotove samoljubne prednosti, katere so si pridobili na krivičen način, ter obenem dosegli svoje privatne cilje, segajoče od Berlina do Bagdada.

Brez odkritega razširjanja novih ozemlj se je potom njih upliva v mirnem čsu doseglo vlado, ki ogroža mir in prostost sveta, ter ustvarilo mrežo intrig.

To omrežje je treba razviti, — vendar pa ga ne bo mogoče, ne da bi se zopet popravilo že prizade- to krivico, in treba je odrediti vse primerno, da se prepreči zopetno stkanje takih mrež in njih razširjanje.

Cesarska nemška vlada skuša seveda na vsak način doseči, s pomočjo onih, katere uporablja v njih lastno pogubo, jamstva, da konča vojno z zopetno vstanovit- vijo stanja, ki je bilo pred vojno.

Ravno to stanje je povzročilo to krivično vojno, in ravno zaradi tega stanja je imela cesarska nemška vlada svojo moč v državi ter dalekosežne upliv izven države.

To stanje je treba izpremeniti tako, da se te strašne stvari ne bodo nikdar več ponovile.

Borimo se za prostost, za samo- vlado ter njej primerni razvoj vseh narodov, in vsaka točka sprave, s katero se bo končalo to vojno, mora biti ugotovljena v tem smislu ter tudi izvedena.

Krivico je treba najprej popraviti, potem pa zavarovati potreb- na jamstva, da se te krivice ne bodo ponavljale.

Ne smemo razmišljati o zdravljenju sredstvih le raditega, ker imajo dobrozveneče ime. Praktična vprašanja je mogoče rešiti le na

praktičen način. Fraze tega gotovo ne bodo storile. Poprave, uspešne kot si jih je mogoče misliti, bodo potrebne in te bo treba izvršiti.

Slediti pa moramo principu in ta princip je jasen kot beli dan.

Nobenega naroda se ne sme ukloniti pod vlado, pod katero noče živeti.

Nikakega ozemlja se ne sme izmenjati glede gospodarja, razven v slučaju, da se pridobi s tem prebivalcem primerno možnost do lastnega življenja ter pridobljena prostosti. Ne sme se vsrati pri zahtevi vojnih odškodnin, — razven da so določene za to, da se plača očitne poškodbe, ki so bile napravljene.

Ne sme se izvršiti nikakega premaknanja sil razven takih, ki bodo služile v to, da se zagotovi bodoči svetovni mir ter bodoče blagostanje in srečo narodov.

In v tem smislu se morajo združiti prosti narodi sveta, v pristno in praktično sodelovanje, ki bo obsegalo vse njihove cilje ter zagotovilo mir, ki je potreben v medsebojnih odnošajih narodov.

Bratstvo med narodi in človeštvom ne sme še nadalje ostati lepa a prazna fraza.

Dobiti mora temelj ali podstavek moči in realnosti. Narodi se morajo zavedati skupnosti svojih izrazov življenja ter tvoriti praktično sodelovanje, da se zavarujejo proti napadom avtokratičnih in samoljubnih sil.

V dosegu tega cilja damo lahko svojo kri in svoja zaklade.

To smo si vedno želeli. Če ne bomo dali zdaj svoje krvi in svojih zakladov v doseg tega cilja, potem ne bomo nikdar več mogli združiti se ter uporabiti svoje sile v osvajajočo moč za veliko stvar človeške prostosti.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Na to si lahko privoščimo, da bomo velikodušno plemeti, a tega ne moremo storiti danes ter ne smemo biti slabi in se ne smemo iznebiti edinega jamstva za pravičnost in varnost celega sveta.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Na to si lahko privoščimo, da bomo velikodušno plemeti, a tega ne moremo storiti danes ter ne smemo biti slabi in se ne smemo iznebiti edinega jamstva za pravičnost in varnost celega sveta.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Na to si lahko privoščimo, da bomo velikodušno plemeti, a tega ne moremo storiti danes ter ne smemo biti slabi in se ne smemo iznebiti edinega jamstva za pravičnost in varnost celega sveta.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Na to si lahko privoščimo, da bomo velikodušno plemeti, a tega ne moremo storiti danes ter ne smemo biti slabi in se ne smemo iznebiti edinega jamstva za pravičnost in varnost celega sveta.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Na to si lahko privoščimo, da bomo velikodušno plemeti, a tega ne moremo storiti danes ter ne smemo biti slabi in se ne smemo iznebiti edinega jamstva za pravičnost in varnost celega sveta.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Na to si lahko privoščimo, da bomo velikodušno plemeti, a tega ne moremo storiti danes ter ne smemo biti slabi in se ne smemo iznebiti edinega jamstva za pravičnost in varnost celega sveta.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Na to si lahko privoščimo, da bomo velikodušno plemeti, a tega ne moremo storiti danes ter ne smemo biti slabi in se ne smemo iznebiti edinega jamstva za pravičnost in varnost celega sveta.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Na to si lahko privoščimo, da bomo velikodušno plemeti, a tega ne moremo storiti danes ter ne smemo biti slabi in se ne smemo iznebiti edinega jamstva za pravičnost in varnost celega sveta.

Napočil je dan, ko je treba zmagati ali se pa povreči. Če namorejo moči avtokracije razdeliti nas bodo premagale. Če pa stojimo drug poleg drugega, nam je zmagata zagotovljena in obenem tu di prostost, ki bo prišla v zmagi.

Goethals in ladje.

Goethals daje prednost železnim ladjam pred lesenim. — Eustis in Clark ga kritizirala. — Goethals jih odpustil.

Washington, D. C., 9. juna. — General Goethals, zgraditelj Panamskega prekopa, je predsednik komisije, ki ima nalogo graditi ladje za prevoz ameriških čet in vojne materiala v Evropo. Ker je Goethals za to, da se zgrade železne ladje, namesto lesenih, sta ga Eustis in Clark, dva njemu podrejena inženirja, kritizirala, — vsled česar ju je Goethals kratkoma odpustil.

Dasiravno je F. A. Eustis, ki je bil dosedaj Goethalsov namestnik, formalno odpustljen, se vendar še nahaja v svojem uradu.

Nekateri člani komisije pravijo, da Eustis ne bo prej odpuščene dokler sam ne poda svoje resignacije. Eustis pa je danes izjavil, da ne zapusti svojega mesta prej, dokler ne zahtevajo njegove resignacije.

Goethals v svojem memorandumu pravi, da odpustena inženirja nista lojalna.

Clark pravi, da bi se železne ladje gradile mnogo počasneje kot pa lesene; dežela pa jih tako zelo potrebuje. Goethals pa se za to ne zmeni in sedi v svojem stolu kot diktator, z železno roko.

V tem smislu se je izrazil tudi Eustis, ki trdi, da je mogoče dobiti vojno le na ta način, ako se la dje hitro zgradijo, kar je mogoče le pri lesenih.

Poročilo v steklenici.

London, Anglija, 9. junija. — Steklenica, ki je vsebovala poročila potapljalcev, je bila splavljena na obrežje Orkneyskih otokov.

Pisci teh poročil so bili gotovo z ameriškega parnika "Frederick", katerega je dolgo pogrešajo.

Poročila sta pisala dva Amerikane in pet Špancev. Pisana so bila 23. januarja 1916. V poročilih ne stoji, na kak način se je potopil parnik. Eden piše:

— Potapljam se sredi oceana. Drugi pa piše, da misli umirajo.

Pershing pri kraju.

London, 10. junija. — Včeraj je sprejel angleški kralj Jurij v avdienci ameriškega generala J. Pershinga in dvanaest ameriških častnikov.

Zatem so obiskali Amerikanci ameriško poslanstvo.

Angleško časopisje pripisuje ameriški ekspediciji zelo veliko važnost.

Pershinga spremlja 52 častnikov ter 146 vojakov in civilistov.

Registracija.

Opozarjamo še enkrat vse rojake in rojakinje v državi New York, da se registrirajo vsi od dopolnjenega 16. do 50. leta.

Čas za registriranje je od 11. do 25. junija.

Registrirati se morajo tudi oni, ki so se registrirali že 5. junija.

Sedaj ni vsak primoran registrirati se v onem okraju, kjer stanuje, temveč, kjer hoče.

V Greater New Yorku se nudi slovenskim ženam in dekletom prilika, da se lahko registrirajo pri slovenski uradnici in sicer v — Brooklynu, Ridgewood v Catalpa School ta teden v sredo in četrtek od 7. do 10. ure dopoldne, kjer bo registrirala gđ. Mimi Remsova.

Pošiljatelj denarja.

Kakor je znano, ne sprejemamo nič več denarja na plačilo v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izpolnjujemo plačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorakem, kateri bivajo v krajih, ki se zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnemu ujetniku, ker nam s tem pomagate postaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK BAKKE,

28 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zdravniki.

Združene države morajo poslati s svojo armado v Evropo mnogo zdravnikov.

London, Anglija, 9. junija. — Sir Alfred Keogh, generalni zdravnik angleške armade, ki je organiziral angleško zdravniško vojno službo, priporoča Združenim državam, da pošljejo s svojo armado v Evropo — mnogo svojih zdravnikov.

On pravi: — Ameriška armada mora imeti dovolj zdravnikov, da bodo vojaki v zdravem stanju.

Ako hočete vedeti, kaj je največja potreba moderne vojske vam povem, da so — zdravniki, zdravniki, zdravniki!

Na svetu ni boljše zdravniške zbornice kot je ameriški. Količino zdravnikov bo rabila ameriška vojska, je težko povedati, ker se to ravna po okolnostih.

Mi imamo 12 tisoč zdravnikov za 5 milijonov vojakov.

Ne vem, kako velika bo ameriška armada, lahko pa rečem, da bi bilo potreba deset tisoč ameriških zdravnikov. Tako število ameriških zdravnikov zbrati je ravno tako velika težava, kot temu primerno armado. Armada tudi nima nikdar preveč zdravil in obvez.

V tej zadevi pričakujemo od strani Amerike velike stvari. Ameriška armada mora imeti mnogo svojih zdravnikov.

Italija se boji.

Avstrije čete z ruske fronte na laškem bojišču. — Pričakuje se nova avstrijska ofenziva proti Italiji.

Rim, Italija, 9. junija. — Ruska nedelavnost je nesreča za Italijo.

Ker na ruskem bojišču vlada premirje, je bilo mnogo vstritskih čet prepeljanih z ruske fronte na laško bojišče. Pričakuje se, da bo Avstrija pričela proti Italiji novo ofenzivo.

General Mackensen, najboljši nemški general v napadih, je na tretinski fronti. Najbrže bo Nemčija vzela nekaj svoje armade z ruskega bojišča in jo bo poslala Avstriji na pomoč.

Na laškem bojišču sta dve tretini vse avstrijske vojske.

Avstrija bo skoro gotovo prišla v Trentinu z namenom, da potisne Lahe v beneško planjavo, katere bodo pregrazili, kakor so Rumunijo pod Mackensenovim poveljstvom.

Italija je pozimi mislila, da bo Avstrija pričela z ofenzivo takoj spomladi, pa je ni mogla zaradi tega, ker so Francozi in Angleži pričeli svojo ofenzivo v Belgiji in Franciji.

Ker ruska armada miruje in imajo socialisti vso moč v Petrogradu, zato je Avstrijem mogoče zbrati ob laški fronti močno armado.

Konjsko meso na Francoskem.

Pariz, Francija, 9. junija. — Angleška armada pošlje vsak teden 400 do 500 konj pariškim mesarjem, da jih zakoljejo in meso prodajo. Francoska armada jih pošilja nekaj manj.

To je zelo velikega pomena za Pariz. S fronte pošiljajo težko ranjene in ubite konje.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York \$5.00
in Canada..... \$3.50	Za pol leta za mesto New York..... 3.00
Za pol leta..... 2.00	Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta..... 1.00	Za inosemstvo za celo leto..... 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenrednih nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalisše namani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

62 Cortlandt St.

New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

NEW YORK ASSOCIATION

PUBLICATIONS

Usoda otrok.

Dosti smo slišali govoriti o delu otrok. V teoriji je vsakdo proti temu delu, a če bi vedeli, kaj pomeni to delo v praksi, bi ne trpeli niti za trenutek njegove nadaljevalne eksistence.

V Združenih državah je nekako 2,000,000 otrok-delavcev, ki niso še dopolnili svojega šestnajstega leta.

Morda boste rekli:

— No, dobro razčen je, in delo mu gotovo ne bo škodilo!

To je stališče, ki ga ponavadi zavzemajo ljudje, interesirani pri delu otrok in oni, ki vedo zelo malo ali sploh ničesar glede tega predmeta.

Kaj pomeni pravzaprav "dobro razčen"? Če pomeni "deloma razčen", je izraz pravičen. Kaka bo njegova okolica in uplivanje na duha tekom razvojne dobe?

Navdušenje, igra in življenje ali pa napor, enakomernost in degeneracija?

Odgovor na to vprašanje si v stvaritvi potom svoje brezbrzičnosti ali opozicije napram odredbam s katerimi se skuša iztegniti zla, kojih vzrok tiči v delu otrok.

Dobro vam je znano, da je v večini držav dovoljeno delo štiri-najstletnih otrok skozi devet, deset ali enajst ur na dan. Od štiri-najstletnih do šestnajstletnih let rastejo deklici in dekline. Tekom te dobe ko je telo še plastično, oblikovanja zmogljivo, sta neprestano na delu, dve sili: — ena pozivlja otroka k višjim idealom življenja in k rasti, dočim ga skuša druga brutalizirati zavoljo par dolarjev, katere bodo prisluzili njegovi neoblikovani udje.

Vaški najmanjši del njegove bodočnosti je odvisen od tega boja. Če zmaga sila ideala, se bo razvil otrok potom primernih sturij v polnodorskega krepkega moža. Če pa bodo zmagale sile dolarja, je življenje otroka okamenelo, izpremenjeno v stroj, ki proizvaja — denar.

Delo otrok je proces napredujoče otopelosti duha. Ko stopi v delavnico v družbi odraslih vsake vrste moralnosti in nemoralnosti, preneha otrok biti še nadalje otrok glede spoznanja, dočim je še vedno otrok glede idej. Nikakega upliva doma ali šole ni, ki bi ga varoval pred pretečimi nevarnostmi. Ni je matere ali učitelja, da bi kazal skrite čerji v morju. Otroci so pilot in kapitan, a lahko podvrženi uplivu in zaveden v napredno smer.

Standard otroškega dela je zelo nizek kot je gotovo opazil vsakdo, ki je obiskal industrijske zavode. V splošnem se lahko reče to:

— Čim večje je sorazmerno številno ženski in otrok v kakem industrijskem podjetju, tem slabše so razmere glede luči, zraka in sanitacije.

Možki se upro. Ženske in otroci pa se le redkokdaj pritožijo razven drug proti drugemu. Tako se delavca-otroka v splošnem vzgoji, da postane odrasli delavec z nizkim standardom, to je delavec, ki je pasje ponižen in z vsem zadovoljen.

Standard družbe je mogoče vzdržati le z vzdržanjem visokega standarda domačega življenja. — Visoki standard domačega ali pa rodnega življenja je odvisen od svoje eksistence ter trajnosti od standarda očeta in matere.

Oče mora biti v stanu zaslužiti toliko, da preskrbi otrokom udobno življenje. V isti meri pa mora biti razvit glede duha in značaja, da stavi svojim otrokom pred oči vzgled visokega standarda. Upliv očeta na družinsko življenje pa je skoro brezpomemben v primeri z uplivom matere.

Kako ulogo pa igra tvornica v bodočih življenjih teh družinskih mater in gospodinj?

Ženska, ki stopi v tvornico v dobi dvanaestih let ter preživi dobo od dvanaestega do dvajsetega leta v notranosti štirih temnih, umazanih zidov, sredi hrumečih strojev, ni ponavadi telesno toliko razvita, da bi spravila v svet — zdrave in močne otroke.

Dr. Davies iz Lancaster, Pa. pravi v tem oziru sledeče:

— Te tvorniške deklice uvedene v zgodnji dobi ter ne morejo potem vršiti poslov mater in žena kot bi morale. Drugič pa je deklica, ki je preživela svoje življenje v tvornici, ponavadi neusposobljena za vzdržanje in vodstvo doma. Velikanska razlika je namreč med visoko napetim življenjem v tvornici ter mirno rutino mirno upravljanega doma.

Poleg tega pa je še na tisoče stvari, katerim se priučijo deklice slučajno, če so doma. Vse te stvari pa ne postanejo nikdar del izobrazbe tvorniške deklice. To so — skrivnosti kuhanja in čiščenja, umetnosti vsestranske oskrbe doma katerim se privadi človek le vsled dejanskega stika s temi problemi v domu samem. Enajsturni dan v tvornici dela nemogoče vsako primerno izvežbanje za domače dolžnosti.

Edinost družinskega življenja morejo vzdrževati le izurjene matere in izurjeni očetje. Matere, ki bodo napravile udobna domovja v soglasju s sredstvi, ki so na razpolago, in očetje, ki bodo uporabili vse svoje sile, da dobavijo sredstva, s katerimi je mogoče ustvariti udoben dom.

Tvorniško delo otrok pa one-mogočuje doseg te idealov.

Na drugi strani pa škoduje delo otrok družbi, ker pospešuje razpoloženje k zločinom. Otroci posebno deklet, katerega se vrže v življenje in svet prezgodaj, katere mu naprti odgovornosti, za katere ni še sposoben, postane k-malu izmučen ter se naveliča neprestane enoličnosti. Uteče za svoj napeti živčni sistem išče v katerikoli vrsti delavnosti, ki ga privede končno pred vrata policijskega sodišča.

Včasih sem videl te otroke na delu. Bil sem v drobilnicah, kjer zbirajo deklici ostanke premoega v ozračju, tako napolnjenem s prahom, da so bili prisiljeni nositi jasnega poletnega dne svetilke na svojih klobočih, da vidijo premoeg ob svojih nogah.

Bil sem v premogovniških in rud-nikih ter videl dvanaestletne otroke delati celi dan, odrezane od dnevnih ljudi in svežega zraka. Šel sem v tvornice za škatle v božičnem času, kjer pričnejo deklice z delom od sedmih zjutraj ter končajo ob osmih ali devetih zvečer.

Videl sem otroke pripravljati lepe sladkorečke, ki vas mikajo in vabijo v lepo okrašeni izlozbe-nih oknih.

Bil sem z dečki sile cele noči. Ko so hodili od ene zloglasne hiše do druge. Opazoval sem izmučene

TRST.

obrazce blagajničark v naših velikih department-prodajalnah, ko so bile mrzlično zaposlene v vročih dnevih avgusta. Videl sem te otroke pri navadnem delu, s pikom v roki, pri izdelovanju škat-ljice in sladkorečkov, pri prenašanju sporočil in štetju denarja.

Vi ste bili deležni dobičkov... Morda ste celo vlekli dividende, katere so zaslužili ti otroci z delom svojih rok. Če pa niste kupovali blaga ali jemali dividend prihajajočih iz njih truda in napora, ste vsaj stali brezbržno na strani, ko je odklonila zakonoda-ja sprejem uspešnih postav, s katerim naj bi se za aravalo mladi-no.

Scott Nearing.

Dopisi.

Waukegan, Ill.

Ker se vsak dopis pričinja z delom, hočem jaz opustiti, kaj dela tukajšnja žičarna. Delo je le delo; seveda je prva stvar, da človek v prvi vrsti gleda ter skrbi, kako bo živel.

Toda tudi razvedrilo in veselje je velike važnosti za človeško družbo. Slovenci smo majhen narod in malo upoštevani tu v Ameriki, kakor tudi v stari domovini; ako se pa hočemo povspeti na višjo stopinjo kulture, je v prvi vrsti glavna stvar, da se bolj tesno združimo. Kje se pa naj združimo? Je bo marsikateri vprašal. — Jako lepo priliko nam nudi Slov. Narodna Čitalnica, koja je založena z lepimi knjigami, katere so spisali možje, ki so bili ponos slovenskega naroda.

Slov. Nar. Čitalnica bo priredila eno največjih in najpomembnejših iger, kar jih je kdaj imelo na razpolago ljubljansko deželno gledališče: "Kovarnstvo in ljubezen". To je igra, katera bo prirejena v nedeljo dne 17. junija ob 2. uri popoldne v Liberty Hall (Litvinski dvorani) šte. 803, na vogalu 8. ceste in South Sheridan Road v Waukeganu. Igra je jako bogato založena in pomembna ter predstavlja sliko strastno zaljubljenih drame, ki se odigrala pred več leti na dvoru nekakega nemškega kneza. Predsednikov sim se je strastno zaljubil v priprosto meščansko deklico, katera mu je tudi ognjevitov vračala svojo ljubezen. Ko je zvedel predsednik za ljubavno razmerje svojega sina, je takoj začel zasledovati njegovo početje, misleč, da se njegov sin poroči z meščansko deklico, ki se tako ogne njegovemu načrtu. Oče je začel kovati načrt, kako bi ugonobil njegovo ljubezen. K sreči mu je prinesel njegov tajnik rešilno bilko in skovalja sta skupno peklenski načrt, da zatreta ljubezen dveh src. Predsednik da zapreti stariše nedolžnega dekleta, njo pa prisili pod prisogo, pisati ljubavno pismo na pravnega maršala, katero je pa našel Ferdinand podvrženo mu od maršala. Ferdinand, misleč, da ga je njegova izvoljenka goljufala, gre na njen dom in zahteva pojasnila o resni vsebini tega pisma. Pod prisogo zavezana, mu potrdi, da je ona pisala pismo. Ferdinand, vidič, da je vsa njegova sreča minula, jo prosi, ako ga hoče postreči s kupico limonade, v katero potem skrivaj strese strupeni arzenik. Pijoč limonado ji veli, da naj pokuši. Prisiljena z limonado je skupno-pila smrt, ne vedoč za Ferdinandovo nakano. Ko je začutila slabotne posledice pijače, ji on pojasni, da ni nobene izgoda za njega, niti sanjo

na tem svetu. Blizajoča se koncu svojega življenja, mu pove, da je bila od njegovega očeta prisiljena pisati pismo na maršala ter nato izdihne svojo blago dušo — nedolžna. Predsednik v spremljovanju in Luizin oče prihite v sobo, v kateri se Ferdinand borič se s smrtjo v vladnih zdihljajih obrne na svojega očeta ter mu pove, da je to njegovo delo. Predsednik vrže krivdo na svojega tajnika, kateri pa tudi noče biti kriv ter naredi konec s tem, da vse skrivnosti in hudobije njihovih početij razkrije, nakar oba sodnijski hlapeci uklenijo ter odpeljejo v zapor.

Torej, rojaki in rojakinje, ne pozabite na nedeljo 17. junija! John Brus.

Ekalaka, Mont.

To mesto leži v jugovzhodnem vogalu države in je oddaljena 42 milj od železnice. Ker je pred kratkim dobilo mesto Ekalaka tudi sodišče (County Court), je upati, da dobimo v kratkem tudi železnico. Če se nam te sanje t-resničijo, bomo tukajšnji naseljeniki veliko na-boljšeni. Zdjaj res težava zaradi prometa, posebno pozimi, ko zamete sneg; če s pisma je težko dobiti. Drugih pošiljatev se pozimi po pošti sploh ne more dobiti. Neka gospa je dobila božično darilo šele 15. majnika.

Ali kljub vsem tem težavam je vsa državna zemlja v tem okrožju zasadena. Dne 8. maja so začele prodajati zemljo železniške družbe. Cena tej zemlji je od \$5 do \$15 za akro. Na podlagi tega cen se da kaj lahko rojakom natančno pojasniti, kakšne važnosti je, naseliti se na javno zemljišče, do česar ima vsak pravico. Zdjaj dobi vsak naseljenec po 640 akrov. Na tej zemlji se mora bivati tri zaporedna leta po sedem mesecev; pet mesecev vsako leto se gre lahko drugim delat. Po treh letih se dobi potrebne listine in se zemljo lahko proda. Če se dobi najmanjšo ceno, je tri tisoč dolarjev, lahko se dobi pa tudi deset tisoč. Moje mnenje je, da je malo prostorov v premogorovih in še manje v tvornicah, da bi se moglo omenjeno svoto prihraniti. Stroški za dobavo homesteada so samo \$25. Tukaj se sicer ne more več dobiti, pač pa je še dosti državne zemlje 40 do 50 milj južno od Ekalake.

Res je, da so tukaj pridelali 1. 1915. do 70 bušjev ovsa in po 30 bušjev pšenice na akro, vendar se meni zdi, da ni posebno prikladno za farme, ker je ponavadi premalo dežja; pač pa je izvrstno za živinorejo. Tukajšnji prebivalci so mnenja, da, ko se bo veliko ljudi naselilo in veliko zemlje obdelalo, bo tudi več dežja prišlo. Sicer je malo težko verjeti, da bi imeli ljudje in obdelana zemlja toliko privlačne sile za dež; vendar je lažje verjeti, kakor v brezsmiselno spočetje "Marije Device".

Kakor izgleda politični položaj, se bo v bodoče najboljše napredovalo na farmah. Dobro vem, da je veliko rojakov po mestih in kempah, ki imajo po par stotakov in bi se lahko naselili na farme. Pri nimajo zadosti poguma. Spet drugi so namenjeni v staro domovino. Stara domovina je res lepa, do katere ljubezen v slovenskih srcih nikdar ne izgine, ali ta če dolgo ni pripravna za mirno bivanje, siguren razvoj in napredek.

Zatorej, rojaki, ki se dolgočasi-tev pokvarjenem in od različnih plinov zastrupljenem zraku v tovarnah, zadubih velikomestnih ulicah in po nevarnih premogorovih, ven na čist in svež zrak —

na farme! Tukaj se bomo bolj lahko preživeli v teh kritičnih časih. Napravimo so vsak po par tisočakov. Časa imamo še dovolj, predno se stvari v starem kraju pravilno uredi. Medtem se privadimo praktičnemu poljedelstvu s stroji. Po vojni nam bo veliko rodovitnega sveta na razpolago v stari domovini. S stroji se ga lahko tudi veliko obdeli in veliko producira. S tem bo veliko pomagano celokupnemu narodu in še največ nam samim. S tem pa bodi tudi moji kalkulaciji konec.

Cenjene rojake in rojakinje pa prosim, naj mi oprostijo, če sem jih z mojim dopisom preveč dolgočasil. Vem, da čitate rajši kaj humorističnega, ali žal, časi so precrveni za šale.

V društvenem oziru pa tudi ne moremo kaj posebno napredovati, ker sva samo dva.

Pozdravljam vse Slovence, posebno nežni svet.

C. Lovisik,

Box 204, Ekalaka, Mont.

Fallon Co.

Amerika prehranjevalka

Herbert C. Hoover izjavlja, da bo treba poslati v Evropo najmanj tisoč milijonov bušjev žita.

Iz Washingtona, D. C., se poroča: V novem pozivu na ameriški narod, naj pripomore k povečanju produkciji ter prehranitvi ameriških zalog, izjavlja Herbert C. Hoover, bodoči živilski administrator Združenih držav, da bodo potrebovali zavezniki in nevrtniki, ki pridejo v poštev, tekom prihodnjega leta najmanj tisoč milijonov bušjev žita različnih vrst. Enako velike bodo njihove potrebe glede mesa, maslo in sladkorja. Večino teh potreb pa mora pokriti Amerika.

Predsednik Wilson in Hoover skušata spraviti kolikorhitro mogoče naprej predlogo glede kontrole živil, o kateri bodo razpravljali v senatu. Voditeljem v kongresu je izjavil Hoover, da se pol-nomoči določanja cen ne bo poslužili, razven v slučaju skrajne sile. Poročilu Hooverja na vlado glede stvari, katere morajo storiti Združene države, da vzdržijo na površju zaveznike glede živil, se ugotavlja, da borejo zavezniki producirati le majhen del stvari, katere potrebujejo in da so navezani na import iz drugih dežel. Druge dežele sveta pridejo pri tem zelo malo v poštev.

Vspričo sedanje uporabe živil v Združenih državah ne bodo slednje zamogle vstreči željam in zahtevam zaveznikov. Da bi se ugodilo tem željam, bi bilo treba zmanjšati porabo živil in drugih predmetov v ameriških domovjih in to v številnih ozirih. Hoover pravi v svojem poročilu:

— Mi smo sedaj v vojni ter moramo storiti to, kar je potrebno, da si zagotovimo uspeh. Tudi oni se bori, ki omogoči borilec bore-nje. Na ta način nam je vsem mogoče pomagati, in če tega ne bomo storili, bo vojna za nas izgubljena.

Pri posvetovanju v Beli hiši s člani kongresa je vstrajal pred-sednik pri zahtevi, da se da njemu v roke polnomoči glede kontrole živil tudi za slučaj, da bi jih ne bilo treba izvajati. Nasprotniki predloge pa vstrajajo pri mnenju, da bi bila taka polnomoči polnoma neupravičena ter bi da-jala predsedniku oblast, do kate-te ni upravičen.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naroč-nino za dnevnik "Glas Naroda". Narod-nina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za četrt leta pa \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih roj-akom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolshek in Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Fueble, Colo.: Peter Oulig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Karnely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jer-nej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Jos. Rostič, Jos. Blah in Frank Jurjovec.

Depue, Ill. in okolica: A. Mežnar. J. Joliet, Ill.: Frank Bamblich, Anton Bamblich, Frank Laurieh, A. Oberstar in John Zalete.

La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mib. Citar.

Nokomis, Ill. in okolica: Math Galshek.

North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.

Cherokee, Kans.: Frank Režanč.
Kolumbus, Kans.: Joe Knaefel.

Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Boh Firm in Frank Kerne.

Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.

Mineral, Kans.: Frank Augustin.
Ringo, Kans.: Mike Pencit.

Kittimiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Koba.

Martin Rade in Pavel Shalta.
Detroit, Mich.: Jos. Glasch.

Manistique, Mich. in okolica: Jona Kotzian.

Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak Petrich in K. Zgonc.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouše, Jos. J. Penhel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.

Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurt Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kittaville, Minn. in okolica: Jos Adamkin.

McKinley, Minn. in okolica: Fr. Boja New Duluth, Minn.: John Jerina.

Sartell, Minn. in okolica: F. Triller, Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
East Helena, Mont. in okolica: Frank Petrich.

Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Grand Falls, Mont.: Math. Ulrich.

Roundup, Mont.: Tomas Paulin.
Dawson, N. Mex.: Mike Krivec.

Gowanda, N. Y.: Karl Striša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka in Jernej Per.

Barberton, O. in okolica: Math Kramar.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinswood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh.

Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debeve, Chas. Karlinger, J. Marinič, Frank Meh, John Prostor in Jakob Reznik.

Lorain, O. in okolica: Frank Anala, Louis Balant in J. Kumše.

Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin in J Miley.

Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakša.
Beesmer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.

Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj, Vid Rovanišek in Jos. Turk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozogio.

Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Subor.
Export, Pa.: Louis Supančič in Fr. Trebata.

Forest City, Pa.: Mat. Kamln, Franč Leben in K. Zelar.

Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Franč Novak.

Hostetter, Pa. in okolica: Franč Jordan.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Ant Osoinik.

Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Pa. in okolica: U. B. Jakobich, Z. Jakše, Klarich Mat. J. Magister, I. Podvasnik in Jos. Pogacar.

Reading, Pa. in okolica: Fr. Špehar.
South Bethlehem, Penna.: Jeru. Koprivšek.

Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okoli.a: Franč Schiffrer.

Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolar.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.

Willcox, Pa.: J. Petercel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelid.

Tooele, Utah: Anton Falčič.
Black Diamond, Wash.: G. . Forenta.

Davis, W. Va. in okolica: John Brosch in John Tavželj.

Thomas, W. Va. in okolica: J. Korenčan.

Milwaukee, Wis.: Aug. Collander in Josip Tratinik.

Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, Martin Kos, John Stampel in Heronin Svetlin.

West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, Valentin Marčina in Val. Stelich.

NAZNANILO.

Radi preobitega posla sem bil primoran poiskati namestnika in posrečilo se mi je dobiti

Dr. Milana Milojeviča,

da je sprejel to mesto. Dr. Milo-jevič je obiskaval šole v Ljubljani in potem študiral medicino v Gradcu na Štajerskem, pozneje je nadaljeval svoje študije na raznih evropskih klinikah in eno leto v ameriški bolnišnici. S po-močjo dr. Milojeviča mi bo zdaj mogoče zdraviti vsakovrstne bo-lezni, bodisi moške, ženske ali otroče.

Dr. Jos. Grahek,

843 East Ohio Street,
North Side, Pittsburgh, Pa.
(26-5—26-6 2x v t)

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.
sedež v ELY, MINN.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-
tožbe pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisa od strani članov se ne bode
oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Cone-
maugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain,
Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VEHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh,
Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

Slovenska zemlja.

Okrešelj v Savinjskih planinah.

Nekaj let sem že poletavam
skoro izključno v naše Savinjske
alpe ali skozi Bistrsko dolino nad
Kamnikom, ali skozi Belo, skozi
Kokro in zopet zaporedoma skozi
Bistrsko. Res da mi je postala pot
s kamniškega kolodvora proti
Stahovici ne ravno več preveč
kratkočasna, toda edinost ta pot.
Kako mi včasih preseda, ko za-
glemam oni praveči "kitajski
zid" kamniške smodnišnice in za-
čudenju šumenje nasproti šumelih
"Nilovih kataraktov"...

Vendar pa se nikakor ne nave-
liam vseh opetovanih plovov v
planine, temveč od dne do dne me
le še bolj zanimajo. Vsakikrat jih
pozdravljam srečneje ter drage mi
znanke in znanke, ki tako vabče
ključje iz mestnega prahu in
blata...

In marsikaterikrat, ko počivam
tako kod na vzvišenem naročju
Skute, Grintave ali Ojstrice in
nizavam svo to krasoto vešalepih
nizov alpe, me vpraša hudošumni
moj tovariš: No, ali se jih še nisi
nagledal? Ali ti ni nič žal, da sva
se toliko potila?

No! Ni za kapljo znoja mi ni
žal! — Čim dalj jih opazujem,
tem krasnejše so te planine, čim
bolj se jih učim spoznavati, tem
dražje so mi. Kako ponosno se
dvigajo to zdrave, vseh sploh
prsi v tem čistom gorskem
vzduhu, kako utripajo radostno
srce v tej zlati prostosti, koliko
sreče in bogastva sem si svest v ti
čistosti, jasni svetlobi, veliki luči
na divnih višavah savinjskih!

Da le ni bila že utrjena božja
narava, ko je položila svojo
usevajočo roko na to zadnje
delo v alpih! Ji-li mar niso še za-
dostovalni nobenim veličastni spo-
meniki, blesteči se v zlatih kro-
nah in purpurnem skrlatu? Li ne
pričajo dovolj mogočno vsi ti o-
njeni slavi in mogočnosti? Kaj se
ni bila izčrpana njena bujna fan-
tazija, ko je že iznašla toliko li-
kov in čarobnosti?...

Ne še. — Zdi se mi, kot da je
zbrala še zadnje, že pihlo pre-
ostalo gradivo. Gmradila pa ni
več z isto spehanostjo, silo in
močjo. Zbrala in prebirala je —
skediti je morala že — a to je po-
stavila in zgradila tem umneje,
mnogo ličneje ter mu vdihnila
vso nežnost in okrasila ter obga-
tila v svo dobroto in milobo to
zadnje svoje ljubljeno dete...

In kdo imed poznatelj Savin-
jskih alp, ki ne vzame na svo-
ja pota le provijanta in cepina,
ampak tudi oči in srce, se ne str-
nja z menoj, ko mu zalikem v
spomin imena: Skuta, Ojstrica,
Grintave, Kočna, Planjava in...
in... No, kaj še? Okrešelj!
Dragi čitatelj naj mi oprosti,

se prevrli le-sem navzdol varno,
umetno, naravnost krasno izvrše-
na pot. — Najponosnejše, bi rekel,
kaže svoje gole, vsem vihram
kljubujoče, nepremagljive grudi
rdečkasto, modro in rjavkasto li-
sasta Planjava ali Baba (2392
metrov), takoj levo nad Kamni-
skim sedlom. Dišijo jo tudi prav
mnogi beli, večni snegovi, meli in
predovi pod drzno štrlečimi griči
in naravnimi stebri. Za njenim
hrbtom spoznaš takoj ostrorobato
piramido Ojstrice (2450 m).

Tej celi proti Kranjski obrnje-
ni progi je obrnjena nasproti s se-
vera skupina Mizele gore, tudi Mr-
zlice (2208 m), katere kolosi,
strma peči, grde čeri in obrušene
poše se vzpenjajo skoro narav-
nost nad tvoj. Malo je tako raz-
kritih gor kot le-ta.

Lepo kontrastno se razteza pod
to nemo, a grozečo materijo sivo-
bojen gozdnat pas v polkrogu, ki
ti pa zapira, koder je najgostejši,
pogled v Logarsko dolino in se
naslanja — tako se ti zdi — na
lepo oddaljeno ozadje gore Kro-
fičke (2035 m).

Kako bujno šepetajo in vrše v
lahkem zefirju ti vršički visokih
hoj in smrek s svetlozelenimi me-
desi in pod njimi se plazi priti-
kavo evetje!

Sredi krasnega tega okvira pa
počiva svetlozelena livada, gor-
ska planinca, Počiva? — O ne!
Iz nje klije in žije mlado, nežno
življenje, nebroj bujnih, razkoš-
nih posejanih planinskih rožic, rde-
čih, rumenih, modrih in belih...
Ah, koliko prelestnih barv! Ko-
liko milobe je v njih, kako opo-
jen je njih dulteti vonj... Lahki
metuljčki plavajo od evetja do
evetja in v sinje nebo se zibljejo
milodoneče melodije gorskih pev-
cev. Vsa priroda svočano povel-
enje svojega Stvarnika, čigar
svetli prestol čuti visoko gori nad
belimi oblaki... Le ti, človek, ti
krona vsega stvarstva, in nimaš
tu nobene besede!...

Da, ti stojiš tu nem in prevzet:
kajti nikdar in nikjer ne občutiš
globokeje nad vsem stvarstvom
vzvišenega bitja in poklica, da si
človek!...

Dolgo vrsto stoletij in stoletij
je bil zaprt in noman Okrešelj,
kakor še tudi dandanes marsiko-
mu. Tako blizu, v naši domovini,
je bil, a vendar se je tako pozno
našel!

Kakor drugod po planinskih
krajih, tako se je tudi tukaj naj-
prvo naselil pastir s svojo čredo
in postavil bomo kočjo. No, danes
sta tam že dve.

Tema se je pridružila že l. 1879
"Schutzhütte Okrešelj" celjske
sekcije nemško-avstrijskega pla-
ninskega društva, ki pa ni imelo
sreče na tej naši slovenski pose-
sti. Pribežal je plaz in jo podr-
l. Najnovejšo stavbo, zelo krasni
"Frischauf dom", je dogradila
gornjegrajska podružnica Sloven-
skega društva. Prostor in les za
nje gradbo ji je odstopal ljublan-
ski knezoškof.

Stoji na preglednem, malo
vzvišenem prostoru, na malem
gričku, valed česar je tudi zava-
rovana proti eventualni ponavlja-
joči se igri ter šali gorskih gigan-
tov.

Ob tej priliki ne bi rad prezrl
velevažno postojanko in mesto, ki
ga zavzema v turističnem ozi-
ru. Kar je znano Volo polje v tri-
glavski skupini, to je Okrešelj v
Savinjskih alpah. Okrešelj je pri-
jetno bivališče, znamenito krišče
in kaj primerno izhodišče za gor-
ske izlete, kar veže Logarsko do-
lino in Savinjsko dolino z Bistri-
co nad Kamnikom, vodi skozi Sa-
vinjsko sedlo na Jezersko in spa-
ja deloma Kokro čez Kokrsko
sedlo.

Izletniki iz Kranjske zanima
posebno dvojje potov, in sicer čez
Kamniško sedlo ali pa skozi slo-
viti Turski žleb.

Prva pot je že znana, posebno
odkar obstoji na Kamniškem sed-
lu kočja Slovenskega planinskega
društva. Po novi, zložno speljani
jahalni stezi kneza Windisch-
grätzja ali po stari krajši prideš
v podlugu uri do pastirske kočje
pod sedlom. Odtod imaš na vrh
sedla le še dobro uro in ravno to-
liko navzdol na Okrešelj.

Pot s sedla s krasnim razgle-
lom po romantični Logarski do-
lini je korenito popravljen, delo
na novo nadelan, širok in ob-
arovan na bolj eksponiranih
trajih s klini in z žico, je popo-
loma varen za treznega turista.

Kaj interesanten šele pa je u-
metno izdelani pot skozi Turski
žleb, ki zahteva v Okrešlja eno in
ri četrt ure hoda. Popravilo in
rečimo manovo ga je delo izde-
lali Slovensko planinsko društvo.
Sveva vodi čez Okrešljevo gla-

nota proti Savinjskemu sedlu.
Skoro direktno pod Turskim žle-
bom pa se odcepi od slednjega in
se vije v mnogih zložnih serpen-
tinah do močnega, večnega sneži-
šča. Odtod bi neizurjen turist pri-
šel le težko dalje po tako strmem
snegu. Pa čemu tudi, ker sedaj
tega ni več potreba.

Sedanj v živo Rinkino skalo
vsekani pot te pelje varno nad ro-
bom snega po železnih močnih in
gostih klinih od stopnje do stop-
nje, poprijemlješ pa se ob znamen-
it vrv.

Pot skozi Turski žleb je dose-
daj najzanimivejši v naših alpah.
To je vse kaj drugega, kot oni
del poti iz Vrat na Triglav čez
"Prag". Osvobodivši se skal pri-
deš na malo prodovje, čez katere-
ga te povede pot do naravnih
vrat in vrh žleba že uživaš kra-
sen dalekosežen razgled. Odtod
pa stopiš še lahko na Skuto (eno
in pol ure samo), odkoder imaš
najlepši razgled s Savinjskih alp.
Rudolf Badiura.

Črna roka.

O Joseph Cutaju, iz Chicago, o
katerem je bilo znano, da je član
"Črne roke", in da je imel pri več
zločinih svoje roke vmes, rekli so
Lahi v "Mali Italiji", da bo sto-
ril tak konec, kakor vsi člani "Čr-
ne roke". Osvobodivši se skal pri-
deš na malo prodovje, čez katere-
ga te povede pot do naravnih
vrat in vrh žleba že uživaš kra-
sen dalekosežen razgled. Odtod
pa stopiš še lahko na Skuto (eno
in pol ure samo), odkoder imaš
najlepši razgled s Savinjskih alp.
Rudolf Badiura.

Policija je sicer enega Laha za-
prla, a ni misliti, da bi se dalo od
njega kaj izvedeti. Sodi se, da je
Cutaja postal žrtev maskevanja.
Dva zeta in svak Cutaja sta bila
na zagoneten način nedavno ustrel-
jena in zločinci so se gotovo ba-
li, da jih bo Cutaja izdal. Že en-
krat je bilo oddanih iz zakritja
več streljov na Cutaja, ki so ga pa
izgledali, obstreljena pa je bila te-
daj neka 6-letna deklica.

Sedaj po njegovi smrti je po-
licija pregledala in preiskala nje-
govo stanovanje in našla tam več
bomb in dinamita. Našli so tudi
mnogo blaga, ki je bilo gotovo u-
kraden.

Novi brazilski poslanik.

Rio de Janeiro, Brazilija, 8. ju-
nija. — Narodna konvencija je
izvolila za predsednika dr. Rodri-
guesa Alves, za podpredsednika
pa Delfina Moreira.

Nizozemska kraljica v nevarnosti

London, Anglija, 8. junija. —
Reuterjeva brzojavna agencija je
dobila iz Haaga poročilo, da bi se
nizozemska kraljica Viljemina
kmalo ponesrečila. Ko se je vozila
z vlakom, so skočili štirje vagoni
s tira. Kraljica se je le malo opas-
kala.

Mirovni predlogi.

Petrograd, Rusija, 8. junija. —
Tukaj je bilo razglašeno, da je do-
bil avstrijski general Rohr od av-
strijske vlade nalogo začeti s po-
gajani z ruski četami.

Odretil je, naj pošlje vsaka av-
strijska divizija v ruske strene
jarko po eno delegacijo. Delega-
cije naj nato pojasne ruskim vo-
jakom, pod kakšnimi pogoji je
pripravljena Avstrija skleniti mir.

Stavka.

Indianapolis, Ind., 7. junija. —
V tukajšnji Ling Belt Foundry
Co. so delavci zastavkali.

Zato naznanjamo vsem onim, ki
bi dobili potom agentov ali časn-
kov vabila, da bi prišli delat v to
naselbino, da naj ne hodijo sem.
Naj se nikdo ne da prevartiti in naj
ne postane skeep, kajti mi smo v
boju za delavski kruh.

Poročevalce.

Kje je on?

ŽELODCNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmati-
zem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca
se lahko uspešno zdravijo prijavno na domu in z
majhnimi stroški.

Želimo tudi, da se seznanite z našim uspešnim
načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so
sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna
slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možga-
nov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in
ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinar-
nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katere šteje
96 strani, zastoj.

Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna
fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga
znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih morali znati
vsaki moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni
tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi do-
bili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite tedaj po to brezplačno
knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni.
Ne pošiljajte denarja! — pošiljate samo vaše ime in naslov na
spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno ničvredna
sredstva, temveč čitate to knjižico, katere je kavižpot k zdravju, in črpate iz
nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite
in kako se more vaša tekoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes.
Plačajte potrebno poštino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,

1100 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma
zastonj in poštine prosto.

Ima in priimek

Ste in ulica ali Box

Mesto

Država

SLOVAŠKA.

Mislila sem, da mrači se v polji:
s črnimi očmi zre moj najbolji.
Mislila sem, da gori ravnic,
a so dragemu zardela lica.
Mislila sem, da se v polju bliska,
toda ljubček na piščalko piska.
Mislila sem, da je gos zletela,
a je srceja ljubčku zabelela.
Mislila sem, da polje se trese,
pasejo pa voli ljubčka le se.

Rad bi izvedel za naslov rojakov
MIHAELA RUTAR, ANTONA
DUŠA in ANTONA JUH. Vsi
so doma iz Volé na Primor-
skem. — Frank Rutar, Box 133,
Norwich, Pa. (8-11-6)

Zaupaj, pa vedi komu!

Garantiram, da so moja vina naravna, ker ne prodajam drugih kot
is najboljšega obiljakega grozdja doma prežana vina, vsake vrste in cene
na debelo so sledeče:
Delaware in Catawba, slata barve..... po \$1.00 galona
Concord, rdeče barve..... po 70c, galona
na 10 galon posodo računam \$1.00, na 25 galon pa \$1.50, pri večjih naro-
čilih je pa posoda zastonj.

TROPINJEVEC in DROŽNIK.

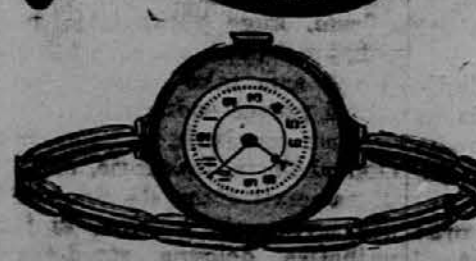
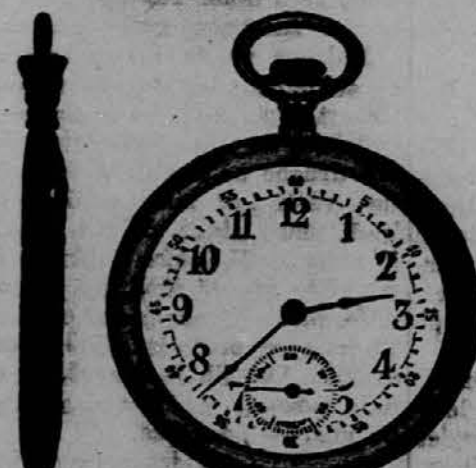
Garantiram, slat, doma zgan, najboljši, ki ste ga še kdaj pili velja
galona \$3.00, \$3.50 in \$3.75. Na debelo od 10 galon naprej po \$2.65 galona.
Naročilo priložite denar ali pa money order.

Louis Knaus

VELETRGOVINA DOMAČEGA VINA IN DOMA KUHANEGA ŽGANJA
3906—3916 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Phone: Central 4644 K.

Velika zaloga srebrnih, pozlačenih (goldfilled) in zlatih
ur s Elgin in Waltham kolesjem.

Za vsako uro jamčim!

Vse ure so najboljšega dela ter jamčene glede kakovosti.

Denar za ure naj se pošlje po poštnem money orderju ali pa ako želite, Vam pošljem
uro po poštnem povzetju.

Za naklonenost in naročila se toplo priporoča

V. J. KUBELKA,

533 W. 145th St.,

New York, N. Y.

Srebrna (Sterling silver) ura z dvema pokrovoma s	
Elgin ali Waltham kolesjem s 7 kamni (jewels)....	\$10.50
s 15 kamni (jewels).....	\$12.00
Goldfilled case (20 let garancije) z enim pokrovom s	
Elgin ali Waltham kolesjem s 7 kamni (jewels)....	\$11.00
s 15 kamni (jewels).....	\$14.00
s 17 kamni (jewels).....	\$16.00
Goldfilled case (20 let garancije) z dvema pokrovoma s	
Elgin ali Waltham kolesjem (oblika ure tanka ali	
debela) s 7 kamni (jewels).....	\$13.00
s 15 kamni (jewels).....	\$16.00
s 17 kamni (jewels).....	\$18.00
Zlata ura (14 karatov) z enim pokrovom s Elgin ali	
Waltham kolesjem (oblika ure tanka ali debela	
s 15 kamni (jewels).....	\$34.00
s 17 kamni (jewels).....	\$39.00
Zlata ura (14 karatov) z dvema pokrovoma s	
Elgin, Waltham ali Švicarskim kolesjem	
(oblika ure tanka ali debela s 15 kamni	
(jewels).....	\$36.00
s 17 kamni (jewels).....	\$41.00

Cene uram za gospe:

Goldfilled case (20 let garancije) z enim pokro- vom s 10 kamni.....	\$11.00
z dvema pokrovoma s 10 kamni.....	\$13.00
Zlata ura (14 karatov) z dvema pokrovoma s	
7 kamni.....	\$25.00
Kolesje pri urah za dame je Waltham.	

Zaponke (bracelete) z uro:

Goldfilled (kakor slika).....	\$ 6.00
Zlata 14karatna, ura s 10 kamni.....	\$14.00
ista s 15 kamni.....	\$16.00

Pri naročilu za uro naj se označi natančno ktero
kolesovje kdo želi in kak naj bode pokrov ali brez
vsacega zareska ali s zareskom (prostorom za črke)
kakor tudi obliko ure ali tanko ali debelo, ali pa okroglo
ali osemkotno.

